

ÚDARÁS
CRAOLACHÁIN
NA hÉIREANN

BROADCASTING
AUTHORITY
OF IRELAND

**An Iolracht sna Meáin:
Beartas an BAI
2019**

Clár Ábhair

1. Réamhrá.....	3
2. Míniú ar ‘Iolracht sna Meáin’.....	4
3. Cén tábhacht atá leis an Iolracht sna Meáin	6
4. Spriocanna Bheartais an BAI i leith na hIolrachta sna Meáin.....	8
5. Tacaíocht an BAI d’Iolracht sna Meáin agus a cur chun cinn.....	9
Aguisín 1 – An tAcht Craolacháin 2009 agus Ráiteas Straitéise an BAI 2017-2019.....	15

1. Réamhrá

Is eagraíocht reachtach neamhspleách é Údarás Craolacháin na hÉireann (Sa Bhéarla: *Broadcasting Authority of Ireland*, nó 'BAI') atá freagrach as líon réimsí gníomhaíochta maidir le seirbhísí meáin in Éirinn. Trína fheidhmeanna reachtacha a chomhlíonadh, tá sé de dhualgas ar an BAI soláthar seirbhísí craolacháin atá iolrach a chinntiú. Seasann an BAI leis an mbonn reachtúil gur gnéithe riachtanacha de dhaonlathas ionadaíoch iad saoirse agus iolracht na meán. D'fhorbair an BAI a Bheartas ar an Iolracht sna Meáin chun tacú leis an iolracht sna meáin in Éirinn agus í a chur chun cinn.

Is i gcomhthéacs an Achta Chraolacháin 2009 agus an Achta um Iomaíocht agus Cosaint Tomhaltóirí 2014 a thugann an BAI faoina ról tacaithe agus cur chun cinn na hiolrachta sna meáin. Bíonn ár ról mar thacaíocht ag na gníomhaíochtaí iolrachta meán a thugann an tAire Cumarsáide, Gníomhaithe ar son na hAeráide agus Comhshaoil, agus an Coimisiún um Iomaíocht agus Cosaint Tomhaltóirí (CCPC), fúthu. Faoin Acht um Iomaíocht agus Cosaint Tomhaltóirí 2014, tá cumhachtaí suntasacha ag an Aire agus ag CCPC araon, i leith chinntiú na hiolrachta. Is é ról CCPC moltaí i leith cónasctha meán atá os cionn tairseach airgid ar leith a mheas chun a chinntiú nach dtitfeadh méid na hiomaíochta go suntasach de bharr an chónasctha sin. Is é ról an Aire cinneadh a dhéanamh faoina mbeidh cónascadh meán ar leas an phobail d'fhonn iolracht na meán sa Stát a chosaint.

Tá ról reachtúil ag an BAI faoin Acht um Iomaíocht agus Cosaint Tomhaltóirí 2014. Sa ról seo, cuireann an BAI comhairle ar fáil don Aire maidir le haon chónascadh meán agus tugann sé faoi thaighde atá dírithe ar an iolracht ar bhonn rialta. D'aineoinn go bhfuil ról ag an BAI i leith cinní a dhéantar faoi aon chónascadh meán, tá ról aige i leith iolracht na meán an-leathan. Léirítear an méid sin i gcuid de mhisean an BAI, mar a leagtar síos é i Ráiteas Straitéise an BAI 2017-2019; *'iolracht glórtha, tuairimí soláithrithe agus foinsí sna meáin Éireannacha a chur chun cinn'*. Tagraítear do ról an BAI i gcomhthéacs Eorpach chomh maith sna moltaí a rinne Comhairle na hEorpa in 2018, *Moltaí i leith iolracht na meán agus trédhearcacht maidir le húinéireacht na meán* agus sa Choinbhinsiún Eorpach um Chearta an Duine. Tacaíonn na doiciméid thábhachtacha seo le cur chuige an BAI a dhréachtú i leith iolracht na meán.

Léiríonn an Beartas seo an tuiscint atá ag an BAI, laistigh den chreat-reachtaíocht agus dá Ráiteas Straitéise, ar an iolracht sna meáin agus an tionchar a bheidh ag an tuiscint sin ar ghníomhaíochtaí uile an BAI anois agus as seo amach d'fhonn iolracht na meán in Éirinn a chur chun cinn.

2. Míniú ar 'Iolracht sna Meáin'

Agus ceisteanna faoin iolracht sna meáin á meas aige, tagróidh an BAI don mhíniú a thugtar ar an iolracht sna meáin mar a mínítear an téarma san Acht um Iomaíocht agus Cosaint Tomhaltóirí 2014. Tagraíonn an tAcht seo d'iolracht sna meáin i gcomhthéacs cláracha agus úinéireachta ar an mbealach seo a leanas:

- Ciallaíonn **'Diversity of Content'**¹ [Éagsúlacht ábhair] an méid a léirítear éagsúlacht leathan dearcthaí (cuirtear san áireamh an éagsúlacht dearcthaí maidir leis an nuacht agus cúrsaí reatha agus an éagsúlacht suimeanna cultúrtha atá forleathan i sochaí na hÉireann) trí ghníomhaíochtaí na gcuideachtaí meáin sa Stát; ina measc siúd an t-éiteas eagarthóireachta atá acu, na cláir a chraoltar agus na foinsí a úsáidtear.
- Ciallaíonn **'Diversity of Ownership'**² [Éagsúlacht úinéireachta] an leathadh rialuithe agus úinéireachta a thagann ar na cuideachtaí meáin sa Stát, tríd an sciar den mhargadh atá acu. Bunaítear an sciar sin ar lucht éisteachta/léitheoireachta/féachana na gcuideachtaí nó ar bheartais iomchuí eile.

Pléann an smaoineamh seo leis an iolracht seachtrach agus inmheánach. Leathadh úinéireachta agus ceannais ar chuideachtaí meán atá mar ábhar ag an iolracht seachtrach. Is é atá i gceist leis an iolracht inmheánach nádúr na gcláracha, idir pholaitiúil agus chultúrtha, agus na modhanna bailithe atá ag na heagraíochtaí meán. Mar sin de, is féidir an iolracht sna meáin a thomhas ar roinnt bealaí, nach bhfuil comheisiach. De ghnáth, bíonn na beartais seo comhlántach.³

I dtéarmaí praiticiúla, ní hionann éagsúlacht úinéireachta agus éagsúlacht ábhair. Mar aon leis sin, ní chinntíonn cónascadh meáin go mbeidh maolú ar éagsúlacht ábhair. D'fhéadfadh éagsúlacht ábhair agus cheannais a léiriú sna meáin traidisiúnta, nua agus úrnua in Éirinn ar go leor bealaí.

Chun na críche sin, d'fhéadfadh aon cheann de nithe seo a leanas a bheith i gceist⁴:-

- Margáí agus ardáin do na meáin atá faoi úinéireacht nó faoi cheannas iolracht gníomhaithe neamhspleácha (i. réimse leathan foinsí meán, margáí, soláthróirí agus ardáin dáilte) a bhfuil leibhéal éagsúla tionchair acu; iad rangaithe de réir a n-ábaltacht tuairimí a scaipeadh. Baineann seirbhísí pobail, tráchtála agus múnlaí eile leis seo;

---

¹ Ní raibh tiontú oifigiúil den téarma 'Diversity of Content' foilsithe ag Rannóg an Aistriúcháin ag am an chlóbhuailte.

² Ní raibh tiontú oifigiúil den téarma 'Diversity of Ownership' foilsithe ag Rannóg an Aistriúcháin ag am an chlóbhuailte.

³ Media Merger Guidelines [Cónascadh Meáin – Treoirlínte] (2015). An Roinn Cumarsáide, Gníomhaithe ar son na hAeráide agus Comhshaoil.

⁴ K.U. Leuven, ICRI/ Central European University, CMCS/ Jönköping International Business School, MMT/ Ernst & Young Consultancy, an Bheilg (2009): [Independent Study on Indicators for Media Pluralism in the Member States – Towards a Risk-Based Approach](#).

- Réimse agus meascán de chineálacha meán agus seánraí a mhaireann taobh le taobh ach le spriocanna éagsúla agus foinsí maoinithe laistigh de agus fud fad earnáil na meán mar aon le réimse leathan feidhmeanna a chomhlíonadh; eolas a sheachadadh agus feidhmeanna oideachais agus siamsaíochta ina measc;
- Ionadaíocht chothrom agus ilghnéitheach sna meáin ar son na ngrúpaí cultúrtha agus sóisialta éagsúla sa tSochaí. Ina measc siúd beidh pobal na Gaeilge agus pobail áitiúla agus réigiúnach, nach iad;
- Ionadaíocht chothrom agus ilghnéitheach sna meáin ar son na ngrúpaí cultúrtha agus sóisialta éagsúla sa tSochaí. Ina measc siúd beidh pobal na Gaeilge agus pobail áitiúla agus réigiúnach, chomh maith le pobail mhionlaigh eile (sóisialta, teanga, cultúir).

Chun críche an Bheartais seo, tabharfaidh an BAI feidhm don téarma *'media business'* (cuideacht mheáin) arna dtagraítear san Acht um Iomaíocht agus Cosaint Tomhaltóirí 2014. Tá béim aige seo ar chuideachtaí a bhfuil leibhéal suntasach gníomhachtaí acu in Éirinn agus orthu siúd a sholáthraíonn ábhair nuachta, cúrsaí reatha agus cultúrtha. Tugann an BAI faoi deara gur fo-mhír de mhíniú 2014, an míniú a thugtar ar 'meáin chumarsáide' san Acht Craolacháin 2009⁵. Má thógtar an dá mhíniú le chéile, cuimsíonn cuideachtaí meán clóbhualadh, foilsitheoireacht, craoltóireacht (ardáin chraolachán san áireamh) agus ábhair idirlín (seirbhísí closamhairc ar éileamh agus suíomhanna idirlín na meán clóbhualte nó suíomhanna nuachta 'ar líne amháin').

---

⁵ De réir Achta 2009, cuimsíonn Meáin Chumarsáide seirbhísí craolacháin, ardáin chraolacháin agus nuachtáin nó irisí a bhfuil an nuacht agus tráchttaireacht ar chúrsaí reatha mar ábhair shuntasacha iontu.

3. Cén tábhacht atá leis an Iolracht sna Meáin

Tá stádas agus freagrachtaí ar leith ag na meáin. Is eiseamláir tábhachtach na meáin ó thaobh an tsaoirse cainte, forbairt an dioscúrsa sibhialta agus an ionadaíocht cheart agus chúil den éagsúlacht inár sochaí.⁶ Sa chomhthéacs seo, cuireann an iolracht sna meáin rud tábhachtach leis an tsochaí dhaonlathach dhea-fheidhmeach; is é sin pobal atá eolach.

Nuair atá an iolracht sna meáin forleathan, cinntíonn sé go mbeidh rochtain ag an ngnáth-duine ar an iliomad foinsí eolais, tuairimí agus glóracha. Laghdaíonn an iolracht sna meáin forleathan an tionchar as cuimse ó na meáin agus ó eagraíochtaí polaitíochta, sóisialta agus tráchtála agus/nó ó dhaoine aonair ar dhearcchaí an phobail nó ar phróisis pholaitíochta. Cuireann an tsaoirse seo agus an rochtain ar eolas le rannpháirtíocht an ghnáth-duine sa phróiseas daonlathach.

Ar bhonn níos leithne, ba cheart tábhacht na hiolrachta sna meáin a mheas i gcomhthéacs timpeallachta atá ag fás agus ag athrú go tapa, timpeallacht atá an-inniúil. Bíonn méadú leanúnach ar mhéid agus ar fhoinsí ábhar sa timpeallacht seo. Tagann fadhbanna agus dúshláin nua chun cinn dóibh siúd atá ag plé leis an iolracht sna meáin, dá bharr.

Seo a leanas cuid de na dúshláin:-

- Athruithe suntasacha ar an mbealach a úsáidtear na meáin, mar shampla, baintear níos lú úsáide as na meáin traidisiúnta mar fhoinsí phríomha nuachta, mar tá an t-idirlíon, agus na meáin shóisialta, ann ina n-ionaid. D'fhéadfadh deacrachtaí eascairt as seo ó thaobh ábhair nuachta de, is é sin, an féidir brath ar agus bheith muiníneach as foinsí idirlín.
- Ábhar imní atá gaolta leis an bpointe thuas. Baineann sé seo le deacrachtaí le bréagaisnéis, mífhaisnéis agus droch-fhaisnéis faoi chúrsaí polaitíochta, sóisialta agus cultúrtha. Tá an méid seo amhlaidh tríd an bplé ar bhréagnuacht sna meáin shóisialta agus in áiteanna eile;
- Comhbhailiú sonraí pearsanta ag cuideachtaí Meán, ach go háirithe iad siúd a bhaineann leis na meáin shóisialta, agus úsáid na sonraí sin ar chúinsí nach bhfuil trédhearcach ná eiticiúil;
- Tionchar na scagaithe nuachta, idirghabhálaigh (amhail brabhálaithe gréasáin) agus algartaim (in ábhair idirlín agus ábhair closamhairc ar éileamh) a d'fhéadfadh deighiltí a chruthú agus srian a chur ar an teagmháil atá ag daoine le dearcchaí éagsúla;
- Bagairtí d'inhuanaitheacht airgeadais an léiriúcháin nuachta agus cultúrtha de bharr cailteanais ioncaim ó íocaíochtaí nuachta agus ó fhógraíocht agus de bharr méadú ar chaiteachas ar fhógraíocht ar líne.

---

⁶ Guidelines on Media Mergers (2015).

Tá an Beartas seo forbartha ag an BAI i dtimpeallacht nach leor réiteach na rialála traidisiúnta ar cheist na hiolracha ina haonar, is é sin, líon agus meascán na seirbhísí atá á gcur ar fáil don lucht féachana/éisteachta, a mhéadú. D'aineoinn gur ghnéithe tábhachtacha den rialáil iad rochtain méadaithe ar ábhair luachmhara dhílse, ba cheart cuir leis na gnéithe sin le beartais chun an gnáth-dhuine a spreagadh chun bheith ar an eolas faoi chúrsaí agus chun roghanna eolacha a dhéanamh maidir lena n-úsáid de na meáin. Ní mór an creat reachtaíochta a thabhairt suas chun dáta chun dul i ngleic leis na dúshláin sin.

4. Spriocanna Bheartais an BAI i leith na hIolracha sna Meáin

D'fhonn a chuid dualgas reachtúla a chomhlíonadh agus i gcomhthéacs an gealltais a thugtar i Ráiteas Straitéise an BAI 2017-2019 *'Iolracht glórtha, tuairimí soláithrithe agus foinsí sna meáin Éireannacha a chur chun cinn'*, d'fhorbair an BAI an Beartas seo chun:-

- Iolracht margai meáin d'ardchaighdeán agus a n-úinéireachtaí a spreagadh agus a éascú;
- Tírdhreach mheáin a chruthú atá ionadaíoch ar agus so-aimsithe d'éagsúlacht shochaí na hÉireann;
- An líon ábhair chlosamhairc cultúrtha iomchuí do lucht féachana/éisteachta Éireannacha a mhéadú, i measc na n-ábhar sin cláracha Gaeilge d'ardchaighdeán; agus
- Meascán de ghlóracha, tuairimí agus foinsí nuachta agus cúrsaí reatha sna meáin chlosamhairc a ghníomhaíonn saoránaigh na hÉireann, a spreagann an díospóireacht daonlathach agus a thacaíonn le hionracas an phróisis daonlathaigh.

5. Tacaíocht an BAI d'Iolracht sna Meáin agus a cur chun cinn

Tabharfaidh an BAI faoi réimse beartais d'fhonn a ndualgais agus a dtiomantais reachtúla, straitéiseacha agus polasaí maidir leis an iolracht sna meáin, a chomhlíonadh. Seo a leanas na beartais agus na bealaí ina thacóidh an BAI leis agus a spreagfaidh an BAI an iolracht sna meáin.

i. Ceadúnú:

Tacaíonn an BAI leis agus spreagann sé an iolracht sna meáin tríd a ngníomhaíochtaí ceadúnaithe go príomha. Leagtar síos san Acht Chraolacháin 2009 meicníocht chun réimse leathan seirbhísí raidió agus teilifíse a cheadúnú. Baineann sé seo le seirbhísí tráchtála agus pobail raidió agus teilifíse atá neamhspleách mar aon le seirbhísí sealadacha agus institiúideacha raidió. Is é is aidhm leis an bpróiseas ceadúnaithe an tseirbhís chraolacháin reatha agus i mbun forbartha a sholáthraíonn RTÉ, TG4 agus cainéal teilifíse Thithe an Oireachtais, a fheabhsú.

Is é is aidhm leis an bpróiseas ceadúnaithe éagsúlacht ábhair a spreagadh trí iarratais i leith seirbhísí cláir a chuirfidh leis an réimse seirbhísí meáin ar fáil in Éirinn faoi láthair. Baintear *'Diversity of Ownership'* (Éagsúlacht Úinéireachta) amach tríd an bpróiseas ceadúnaithe, go sonrach trí na forálacha rialuithe a leagtar síos san Acht Chraolacháin 2009 agus, mar thacaíocht air sin, Beartas an BAI maidir le Rialú agus Úinéireacht.

Déanann an creat reachtach, Beartas an BAI maidir le Rialú agus Úinéireachta agus na próisis a bhaineann leo éascaíocht agus cothabháil ar chuimsiú dualgais maidir le héagsúlacht i leith clár ábhair polaitíochta agus cultúrtha, líon na nuachta agus cúrsaí reatha a bhfuil gá leo agus anuas air sin na clár ábhair áitiúla, náisiúnta agus Eorpacha atá le craoladh. Tacaíonn siad le hionadaíocht agus le léiriú cothrom agus éagsúil ó phobail áitiúla agus réigiúnach mar aon le pobail mhionlaigh (sóisialta, teanga, cultúrtha).

Thairis sin, éascaíonn an próiseas ceadúnaithe trédhearcacht a sholáthair maidir le rialú agus úinéireacht sa chaoi go bhfuil eolas maidir le sciarshealbhóirí, stiúrthóirí agus ballraíocht na seirbhísí craolacháin (i gcás na seirbhísí meáin pobalbhunaithe) ar fáil go poiblí.

Cuireann Straitéis Seirbhíse an BAI bonn eolais faoin gcur chuige ceadúnaithe atá aige. Tá an Straitéis seo tábhachtach mar go soláthraíonn sí an creat i leith ceapadh pleananna ceadúnaithe agus gníomhaíochtaí gaolmhara de chuid an BAI. Sprioc fhíorthábhachtach de chuid na Straitéise é tacaíocht agus spreagadh a thabhairt d'iolracht agus éagsúlacht ábhair do lucht féachana/éisteachta Éireannacha a bhaintear amach trí cheadúnú. Leagann an Straitéis Seirbhíse Craolacháin síos na bealaí a thacóidh an BAI le agus a rachaidh an BAI i bhfeidhm ar fhorbairt na hearnála craolacháin.

ii. Beartas an BAI maidir le Rialú agus Úinéireacht:

Tá beartas ag an BAI i leith rialaithe agus úinéireachta sheirbhísí craolacháin ceadúnaithe. Forbraíodh an beartas seo chun feidhm phraiticiúil a thabhairt do na forálacha sonracha san Acht Craolacháin 2009⁷ a chuireann iachall ar an BAI a aird a thabhairt, mar chuid dá phróiseas ceadúnaithe, ar rialú agus úinéireacht na n-iarratasóirí agus an t-iarratasóir is fóirsteanáí á mheas d'fhonn Conradh Craolacháin a bhronnadh. Anuas air sin, cuireann an BAI forálacha an bheartais i bhfeidhm agus úinéireacht agus ceannas á meas i leith iarratais ar chonarthaí sóláthair lánais agus ilphléacs agus chun iarratais ar athruithe úinéireachta agus rialuithe a mheas.

I gcás na seirbhísí craolacháin, beidh aird ag an BAI ar:-

- a inmhianaithe atá sé ligean d'aon duine, nó d'aon ghrúpa daoine, rialú a bheith aige/acu ar líon as cuimse de sheirbhísí craolacháin fuaimne, nó leasanna substaintiúla a bheith aige/acu i seirbhísí craolacháin fuaimne, in iomlán nó i limistéar tíreolaíoch sonrath, agus
- a inmhianaithe atá sé ligean d'aon duine, nó d'aon ghrúpa daoine, rialú a bheith aige/acu ar líon as cuimse de na meáin chumarsáide, nó leasanna substaintiúla a bheith aige/acu sna meáin chumarsáide, in iomlán nó i limistéar tíreolaíoch sonrath.

Cé go bhfuil margadh na meán ag athrú gach uile soicind, tá na seirbhísí craolacháin traidisiúnta, is é sin, na meáin chraolta traidisiúnta, riachtanach i gcónaí chun an iolracht a chosaint in Éirinn agus de thoradh an méid sin, is meicníocht lárnach é Beartas an BAI maidir le Rialú agus Úinéireacht chun tacú le hiolracht sna meáin agus í a chur chun cinn. D'aineoinn an méid sin, ní mór an reachtaíocht a thabhairt suas chun dáta chun a chinntiú go mbeidh tionchar ag measúnaithe an BAI ar athruithe úinéireachta agus smachta ar mhargadh na meán ina iomláine, na meáin ar an idirlín san áireamh. Cuirfidh sé seo le hinmharthanacht na seirbhísí meán, éagsúlacht ábhair agus úinéireacht na meán.

iii. Dualgais an BAI de réir reachtaíochta maidir le cónascadh na Meán:

Leathnaigh an tAcht um Iomaíocht agus Cosaint Tomhaltóirí 2014 ról iolracha an BAI lasmuigh de na beartais cheadúnaithe agus úinéireachta leagtar amach thuas. De réir an Acht um Iomaíocht agus Cosaint Tomhaltóirí 2014, ceadaítear cónascadh meán gur gá a chur in iúl don Aire Cumarsáide, Gníomhath, ar son na hAeráide agus Comhshaoil amháin sa chás nach ndéanfadh sé aon dochar don iolracht sna meáin.

Is gné fhiorthábhachtach í an éagsúlacht úinéireachta a chinntiú ar an gcaoi seo agus tá réimse nua feidhmeanna agus dualgais in Acht um Iomaíocht agus Cosaint Tomhaltóirí 2014 a bhfuil sé mar aidhm acu tacaíocht a thabhairt don Aire agus cónascadh meán á mheas aige. Is é príomhról an BAI, má iarrtar é, tuairisc a chur faoi bhráid an Aire a admháionn an bhfuil cónascadh meán molta in aghaidh leas an phobail, is é sin an iolracht a chosaint sa Stát.

---

⁷ Cuid 6 den Acht Craolacháin 2009

iv. Taighde:

I gcomhthéacs na ndualgas atá ar an BAI faoin Acht um Iomaíocht agus Cosaint Tomhaltóirí 2014, soláthraíonn an BAI líon tuarascálacha ar bhonn tréimhsiúil a bhfuil sé mar aidhm acu faisnéis a chur in iúl don Údarás, do chraoltóirí, don pobal, don Aire Cumarsáide, Gníomhaithe ar son na hAeráide agus Comhshaoil (mar aon le sciarshealbhóirí cuí eile) maidir leis an iolracht sna meáin in Éirinn.

Sa chomhthéacs seo, cuireann an BAI tuarascálacha faoi bhráid an Aire gach trí bhliana ar na nithe seo a leanas:-

- Cén chaoi a imríonn athruithe úinéireachta tionchar ar an iolracht: cur síos ar na socráithe úinéireachta ag cuideachtaí meáin;
- Cur síos ar na hathruithe úinéireachta; agus
- Anailís ar thorthaí na n-athruithe seo ar an iolracht sna meáin in Éirinn.⁸

Foilsíodh an chéad tuarascáil in 2015 agus beidh an dara ceann críochnaithe sna trí míonna deiridh de 2018. Trédhearcacht i margadh na meán Éireannacha a fheabhsú atá mar aidhm ag na tuarascálacha agus an bunachar sonraí gaolta.

Tuarascáil tábhachtach eile ar an iolracht a thacaíonn an BAI léi is í an Tuairisc nuachta digiteach ó Institiúid *Reuters* in Éirinn. Tacaíocht a thabhairt do dhaoine chun díospóireachtaí eolacha a bheith acu agus cinntí a dhéanamh bunaithe ar fhianaise trí fhaisnéis ábhartha atá iontaoifa a sholáthar maidir le húsáid agus tionchar na seirbhísí nuachta in Éirinn is aidhm don tuarascáil seo. Tá tábhacht ar leith ag an tuarascáil seo d'ainneoin an ról lárnach atá ag éagsúlacht leathan dearcthaí ar nuacht agus cúrsaí reatha mar chomhartha tacaíochta d'iolracht sna meáin.

I gcomhthéacs na gcúraimí níos leithne atá ag an BAI, tugtar faoi anailís mhargaidh ar bhonn rialta d'fhonn tacú lena gcur chuig rialála agus d'fhonn an pobal agus na páirtithe leasmhara a chur ar an eolas maidir leis an margadh agus dinimic an mhargaidh; cuirtear san áireamh comhthéacs i leith comhairliúcháin ar mholtaí rialála de chuid an BAI. Soláthraíonn an taighde seo faisnéis chomhthéacsúil atá riachtanach do mheastachán an BAI i leith na hiolracha.

I dtaca le cuspóirí an Bheartais seo, ó 2020 ar aghaidh, tabharfaidh an BAI faoi thaighde breise chun eolas níos fearr a chur ar an bpobal, ar an earnáil agus ar na páirtithe leasmhara maidir leis an iolracht sna meáin.

---

⁸ An tAcht um Iomaíocht agus Cosaint Tomhaltóirí 2014 - <http://www.irishstatutebook.ie/eli/2014/act/29/enacted/en/print#sec74>

v. **Litearthacht sna Meáin:**

Tugann Acht 2009 sainordú don BAI tabhairt faoi thaighde chomh maith le n-é a spreagadh. Tá na beartais agus na gníomhaíochtaí sin dírithe ar chur chun cinn na litearthachta meán.

D'fhonn an mandáid seo a chur i gcrích, forbraíodh Beartas an BAI i leith na Litearthacha Meán. Tá trí chumas lárnach, sraith d'ábaltachtaí gaolmhara agus comharthaí rathúlachta ann chun cuidiú le heagraíochta gníomhaíochtaí i leith na litearthachta meán a fhrámú, i gcomhréir lena spriocanna straitéiseacha agus gnó féin. Trí na chumais seo a bhaint amach, beidh níos fosa don ghnáth-duine tuiscint a bheith aige agus measúnú criticiúil a dhéanamh ar ábhair agus seirbhísí craolacháin, digiteach agus eile d'fhonn roghanna eolacha a dhéanamh agus a n-úsáid de na meáin a bhainistiú ar an mbealach is éifeachtaí. Cuideoidh na cumais seo leis an ngnáth-duine bheith cruthaitheach agus rannpháirteach, trí na meáin, ar bhealach atá freagrach, eiticúil agus éifeachtach i ngnéithe cruthaitheachta, cultúrtha agus daonlathacha den tsochaí.

Tá an-tábhacht ag an litearthacht mheáin d'fhonn na scileanna agus an feasacht a thabhairt don ghnáth-duine ionas go dtuigfidh sé cén chaoi a oibríonn na meáin i dtimpeallacht a bhíonn ag athrú go gasta, d'fhonn cruinneas na faisnéise a sholáthraítear don lucht féachana/éisteachta (go háirithe nuacht agus cúrsaí reatha) a cheistiú, d'fhonn cuir in aghaidh eolais mhíchothrom nó mhíchruinn, d'fhonn troid in aghaidh dearcthaí míchuibheasacha agus ar deireadh, chun cuidiú leis an ngnáth-duine roghanna eolacha níos fearr a dhéanamh.

vi. **Cód Cothroime, Oibiachtúlachta & Neamhchlaontachta an BAI do Nuacht agus Cúrsaí Reatha:**

Tá fairsingeacht na ndearcthaí éagsúla ar nuacht agus cúrsaí reatha mar chuid lárnach i gcur chun cinn timpeallachta meáin atá iolrach. Léiríonn staidéir ar nuacht agus cúrsaí reatha go bhfuil ról fós le n-imirt ag córas na meán traidisiúnta i soláthar na nuachta agus cúrsaí reatha. I gcomhthéacs na hÉireann, tá muinín go leor ag an ngnáth-duine as foinsí meáin na hÉireann agus tá níos mó muinín ag an duine seo as na meáin traidisiúnta ná na meáin shóisialta.⁹

I dtéarmaí róil an BAI, forbraíodh an Cód Cothroimaíochta agus Neamhchlaontachta do Nuacht agus Cúrsaí Reatha. Leagtar síos anseo na caighdeáin iriseoireachta gur gá cloí leo nuair a chraoltar ábhair den chineál seo agus is uirlis bhreise é a úsáideann an BAI chun tacú leis an iolracht sna meáin agus a cur chun cinn.

Déantar an méid seo trí chinntiú go bhfuil fóschríteir chaighdeáin i bhfeidhm d'fhonn iriseoireacht neamhspleách neamhchlaonta, a chosnaíonn cearta an ghnáth-dhuine rochtain a bheith aige ar fhaisnéis ionraic iontaoifa, a chur chun cinn. Tacaíonn an Cód le Comhairle Preasa na hÉirinn agus le hOifig an Ombudsman Phreasa rialáil a dhéanamh ar nuachtáin (i bhfoirm clóite agus leictreonach), irisí agus foilseacháin ar-líne.

---

⁹ Institiúid Reuters (2018)

Beidh ról tábhachtach ag an gCód trí éagsúlacht glóracha, tuairimí agus foinsí nuachta agus cúrsaí reatha a ghníomhaíonn an gnáth-duine agus a chuireann leis an díospóireacht daonlathach, a éascú. Thairis sin, déanfar iarracht ionadaíocht chothrom agus ilghnéitheach ar grúpaí polaitiúla, creidmheacha agus idé-eolaíochta a chur chun cinn, agus cuirfear dearcthaí grúpaí mionlacha san áireamh sa mhéid sin. Is mó an tábhacht atá leis an méid sin inniu de bharr ábhair nuachta neamhrialaithe, amhail eolas míchruinn agus bréageolas atá anois á scaipeadh.

vii. Scéim Chistithe Chraolacháin; Fuaim agus Fís agus Beartas Cartlainne an BAI san áireamh:

Is iad spriocanna na Scéime Fuaim agus Fís agus de chuid an BAI forbairt a dhéanamh ar chláir bunaithe ar chultúr, oidhreacht agus taithí na hÉireann, mar aon le cláir Gaeilge. Sprioc bhreise is ea é cláir a fhorbairt atá ionadaíoch ar an éagsúlacht chultúir agus oidhreachta a éascaíonn deiseanna bailiúcháin de bhealoideas na hÉireann agus gnéithe d'oidhreacht na hÉireann atá ag dul i léig nó atá i mbaol. Cuireann Scéim Cartlainne an BAI maoiniú ar fáil d'fhonn tacú le forbairt cultúr cartlainne san earnáil chraolacháin a chuirfidh le caomhnú an oidhreachta craolacháin in Éirinn.

Le chéile, tacaíonn na scéimeanna leis an iolracht inmheánach tríd an éagsúlacht ábhair cultúrtha iomchuí atá ar fáil do lucht féachana/éisteachta in Éirinn, a mhéadú, agus tríd an oidhreacht cultúrtha a chaomhnú ar bhealach atá inrochtana ar bhonn leanúnach don ghnáth-duine. Tugann na scéimeanna feidhm d'aidhm ar leith de na ceithre aidhmeanna straitéiseacha a leagtar síos i Ráiteas Straitéise an BAI 2017-2019 i leith chur chun cinn na hiolrachta, is é sin *'an líon ábhair cultúrtha closamhairc ábhartha a léirítear agus fáil ar an ábhar sin a mhéadú do lucht féachana/éisteachta in Éirinn.'*

viii. Plean Gníomhaíochta i leith na Gaeilge:

Is aidhm thábhachtach í an soláthar agus an cur chun cinn de chláir Gaeilge ar ardchaighdeán don BAI i gcomhthéacs an Ráitis Straitéise 2017-2019. Tá an méid seo iomchuí i bhfianaise an róil chultúrtha agus tábhachtach atá ag an teanga d'fhéiniúlacht chultúrtha na hÉireann agus de bharr a tábhacht chun léiriú, ionadaíocht agus féiniúlacht éagsúil a dhéanamh ar son na ngrúpaí cultúrtha agus sóisialta éagsúla sa tsochaí.

Tugtar feidhm don aidhm straitéiseach seo tríd an Scéim Mhaoinithe Chraolacháin agus Plean Gníomhaíochta i leith na Gaeilge de chuid an BAI a thacaíonn le héagsúlacht leathan de glóracha agus dearcthaí.

ix. Plé le páirtithe leasmhara:

Tá an BAI tiomanta ina Ráiteas Straitéise reatha dul i dteagmháil le páirtithe leasmhara d'fhonn díospóireacht phoiblí a spreagadh agus cur le beartais; réimse na hiolrachta sna meáin san áireamh. Tírdhreach meáin atá beo beathach, dinimiciúil a chruthú is é is aidhm leis an tiomantas seo.

I gcleachtas, pléann an BAI an iolracht sna meáin ag an leibhéal náisiúnta agus Eorpach ar bhonn leanúnach. I gcomhthéacs Éireannach, baineann an méid sin leis na seirbhísí raidió agus teilifíse a dhéanann an BAI rialáil orthu; an Roinn Cumarsáide, Gníomhaithe ar son na hAeráide agus Comhshaoil, an Coimisiún um Iomaíocht agus Cosaint Tomhaltóirí agus an Coimisiún um Rialáil Cumarsáide.

Téann an BAI i dteagmháil leis an bpobal, a n-ionadaithe polaitiúla agus an sochaí sibhialta agus sóisialta trí chomhairliúcháin leanúnacha ar an iolracht sna meáin agus tríd a iarmhairt taighde ar an iolracht sna meáin a scaipeadh.

Ag an leibhéal Eorpach, baineann seo le bheith rannpháirteach san EPRA, is é sin an Cumann Eorpach do Rialálaithe Seirbhísí Closamhairc agus in ERGA (Grúpa Eorpach do Rialálaithe Seirbhísí Closamhairc), a bhunaigh an Coimisiún Eorpach agus ag a bhfuil ról comhairleoireacht foirmiúil aige i leith ullmhúcháin d'aistriú go dtí an Treoir ar Sheirbhísí Meáin Closamhairc arna leasú le deireanas, agus a chur i bhfeidhm. Leis an Treoir seo, beifear in an rialáil a dhéanamh ar ardáin ar éileamh agus ardáin ina roinntear físeáin.

Thairis sin, tá caidreamh úrnua ag an BAI le hardáin agus seirbhísí na meán sóisialta trí fhorbairt agus éascaíocht a dhéanamh ar Litearthacht Mhéin na hÉireann, an líon litearthachta meáin in Éirinn.

Meastar go cuidíonn plé le páirtithe leasmhara don BAI bheith ar an eolas faoi agus chun cur leis an díospóireacht phoiblí agus le beartas poiblí maidir an iolracht sna meáin in Éirinn.

Leanfaidh an BAI le tabhairt faoi gach ceann de na sraitheanna gníomhaíochta thuas ar bhonn thréimhsiúil. Thairis sin, beidh an BAI oscailte i gcónaí do bheartais bhreise chun tacú leis an iolracht sna meáin agus a cur chun cinn. D'fhéadfadh foilsiú tuarascálacha maidir le rialú agus úinéireacht in Éirinn ar bhonn níos minice bheith i gceist chomh maith le tacaíocht a léiriú do bheartais agus nósanna eile a bhfuil sé mar sprioc acu cur leis an iolracht sna meáin, i réimse na nuachta, cúrsaí reatha agus comhthéacs cultúrtha, ach go háirithe.

Aguisín 1

An tAcht Craolacháin 2009 agus Ráiteas Straitéise an BAI 2017-2019

Leagtar síos na forálacha reachtacha do ról rialála an BAI do chinntiú na hiolracha sna meáin san Acht Craolacháin, 2009 (“Acht 2009”) agus i Ráiteas Straitéise an BAI 2017-2019.¹⁰

An tAcht Craolacháin 2009

Forálann Alt 25 d’Acht 2009 maidir leis an Údarás, *inter alia*, go ndéanfaidh sé:

- go dtacófar leis an bhfiúchas daonlathach atá cumhdaithe sa Bhunreacht, go háirithe mar a bhaineann leis an tsaoirse cheart tuairimí a nochtadh;
- go soláthrófar seirbhísí craolacháin atá oscailte agus iolraíoch;
- go gcuirfear chun cinn an éagsúlacht trí rialú a dhéanamh ar na seirbhísí craolacháin tráchtála mór le rá agus pobalbhunaithe;
- go gcuirfear ar fáil timpeallacht rialála a thacóidh leis an iriseoireacht neamhspleách neamhchlaonta.

Tá forálacha sonracha i gCuid 6 d’Acht 2009, ach go háirithe, a éilíonn ar Choiste Bronnta na gConarthaí aird a thabhairt ar úinéireacht agus ar cheannas na n-iarratasóirí agus cinní a ndéanamh aige maidir le bronnadh conarthaí.

Ráiteas Straitéise an BAI 2017-2019

Cuid tábhachtach de mhisean an BAI is ea é ‘iolracht glóracha, dearthaí, margaí agus foinsí a chur chun cinn sna meáin Éireannacha’. Chun am misean seo a bhaint amach, tá na ceithre spriocanna straitéiseacha seo a leanas cruthaithe ag an BAI ina leith:-

- Sprioc Straitéiseach 1 – Meascán de ghlóir, tuairimí agus foinsí nuachta agus cúrsaí reatha sna meáin chlosamhairc a sholáthar d’fhonn díospóireacht dhaonlathach agus rannpháirtíocht gníomhach i saol an saoránaigh Éireannaigh a fheabhsú in Éirinn;
- Sprioc Straitéiseach 2 – Líon na n-ábhar cultúrtha closamhairc ábhartha a léirítear agus a chuirtear ar fáil do lucht féachana agus éisteachta na hÉireann, a mhéadú;
- Sprioc Straitéiseach 3 – Ábhair ar ardchaighdeán i nGaeilge a spreagadh agus a chur chun cinn; agus
- Sprioc Straitéiseach 4 – Tírdhreach meáin a thógáil a théann i bhfeidhm ar agus a sheasann do shochaí ilghnéitheach Éireannach.

---

¹⁰ Cuirtear le ról iolracha an BAI tuilleadh sna forálacha san Acht um Iomaíocht agus Cosaint Tomhaltóirí 2014 (Cuid 4): <http://www.irishstatutebook.ie/eli/2014/act/29/enacted/en/html>

2-5 Plás Warrington,
Baile Átha Cliath 2, Éire
2-5 Warrington Place,
Dublin 2, Ireland

T: + 353 (0)1 644 1200
F: + 353 (0)1 644 1299
E: info@bai.ie
W: www.bai.ie